

Digitale verktøy

– et løft for tannhelsetjenesten

Digitalisering åpner for nye muligheter i tannhelsetjenesten. To store svenske aktører har testet og lansert ulike digitale tjenester. – Økt bruk av digitale tjenester vil spare verdifull tid for tannleger og gi mer fornøyde pasienter, mener Ann-Charlotte Sundelin, direktør for den nasjonale tannhelsetjenesten, Folkandvården, i Västra Götaland i Sverige.

 JOHAN ERICHS, MERAMEDIA

Digitalisering har vunnet terreng i helsevesenet, mens tannhelsetjenesten har forholdt seg relativt passiv for å kunne evaluere og klargjøre hvilke positive effekter de forskjellige typer digitale tjenester kan ha. Spredningen av covid-19 og reduksjon i antall fysiske møter har imidlertid påskyndet ulike digitale initiativ også innenfor tannhelsetjenesten.

– Vi fikk umiddelbar støtte for vårt initiativ til en smarttelefonapp med mulighet for videomøter mellom tannlege og pasient. Det spilte selvsagt en stor rolle at enkelte pasientgrupper avsto fra å besøke tannlegen på grunn av bekymring for å bli smittet ved reise til og fra klinikken, sier Ann-Charlotte Sundelin, tannlegedirektør ved Folkandvården i Västra Götaland.

Tjenesten i Västra Götaland er ikke bare rettet mot pasienter som tilhører risikogrupper, men mot alle pasienter som ønsker et digitalt møte.

– Responsen blant pasientene for smarttefontjenesten har vært stor og veldig positiv. Vi ser et stort potensial. Mange besøk kan flyttes fra fysisk til digitalt, og det sparer både tid, penger og miljø. Det ser ut som det kan ha vært en skjult etterspørsel etter digitale tjenester blant pasientene.

Sikkerhet

Hvilke besøk passer best å flytte fra et fysisk besøk til et digitalt møte?

– Vi har en form for rådgivning som vi kaller “Folkandvården Online”, der pasientene ringer inn ut fra sine egne behov. Det kan være ved akutte plager, bekymringer og andre ting. En annen del av den digitale investeringen, som vi tester nå, er timebestilling for oppfølgingstime med pasienten. Dette kan gjelde både etterkontroller og informasjon og instruksjoner av forskjellig art. I mange tilfeller er det da nok med et digitalt møte der pasienten kan snakke med en tannlege, tannpleier eller tannlegeassistent, avhengig av hva det gjelder. Potensialet er stort, forklarer Ann-Charlotte Sundelin. Hun fortsetter:

– Det er som en hvilken som helst videosamtale. Det er den samme teknologien, men i form av en kryptert samtale for å sikre konfidensialitet, og pasienten må identifisere seg med BankID. Pasienten kan også bruke videofunksjonen på smarttelefonen sin for å filme munn og tenner slik at tannlegen kan gjøre en vurdering.

Effektivitet

Folkandvården i Västra Götaland-regionen har også utviklet en teknikk og en arbeidsmåte som gjør det mulig

Nettbasert tannhelsetjeneste gjøres mulig gjennom økt digitalisering. I Sverige er det to prosjekter på gang for å utvikle digitale tjenester knyttet til tannpleien. Foto: Folketandvården Västra Götaland

for pasienten og tannlegen å ha en avstandskonsultasjon med for eksempel en spesialist i et digitalt møte.

– Der kan de som deltar lese i journaler, se på bilder og røntgenbilder i begge ender. Ved å bruke et intraoralt kamera, er det mulig å danne seg en mening om tiltak og veiledning. I disse tilfellene handler det om teknisk utstyr der tannhelsetjenesten kan koble seg opp mot større skjermer, for å få en så god oversikt som mulig. I tilfeller der spesialutstyr er nødvendig, må pasienten komme til klinikken. Fordelen er at man kan konsultere en spesialist som kan delta selv om denne befinner seg på et annet sted.

Ifølge Ann-Charlotte Sundelin er det mange områder der digital kommunikasjon både kan utvikle, effektivisere og forenkle driften ved en klinikk.

– Et aspekt er at vi kan forberede pasientene på en bedre måte i forkant av et besøk. Det gjør det lettere for både tannlege og pasient å få og gi informasjon om pasientens helsetilstand, og eventuelle spørsmål kan gås igjennom før pasienten er på plass i behandlingsstolen. I dag blir det brukt mye tid på anamnese samt på å informere om det pasienten har spørsmål om. Her kan et digitalt møte avlaste, og tannlegen eller tannpleieren får et roligere arbeidstempo når en kommer til det fysiske møtet på klinikken.

– Vi ser store muligheter ved digitalisering. Pasientkontakten forbedres og tannleger frigjør tid til å gjøre hovedoppgaven sin, sier Ann-Charlotte Sundelin, tannhelsedirektør ved Folketandvården i Västra Götaland i Sverige. Foto: Ebba Strömquist

Svenske Praktikertjänst driver et pilotprosjekt innen digital kommunikasjon.
 – Interessen er blandet. Men det er ingen tvil om at de digitale plattformene kan spare både tid og reiser for pasienter og tannleger, mener Anders Jonsson, tannlege og kvalitetssjef i Praktikertjänst. Foto: Praktikertjänst

En annen fordel med digitale verktøy som Ann-Charlotte Sundelin trekker frem er muligheten til å la pårørende og tolker delta på avstand.

Fremtiden

Det som kreves fra pasientens side er en BankID for å kunne identifisere seg og kunne logge inn på tannhelsetjenesten sin app. Prisen for en tannkonsultasjon hos Folktandvården Online er 300 SEK for voksne over 24 år. For barn og unge og for pasienter med frikort er tjenesten gratis.

Ann-Charlotte Sundelin avviser den vanlige påstanden om at digitale tjenester er sterkt knyttet til ulike generasjoner.

– Jeg er ikke så sikker på det, selv om de fleste som har kontakten Folktandvården Online så langt er mellom 20 og 60 år. Vi får imidlertid signaler om at mange eldre pasienter synes at tjenesten er behagelig og god. Men jeg vil understreke at de pasientene som ikke føler seg trygge med digital konsultasjon, selvfølgelig kan kontakte oss på tradisjonell måte.

– Er den digitale satsingen innenfor tannhelsen kommet for å bli?

– Jeg er helt overbevist om det. Dette er bare begynnelsen. Det er store muligheter for å gjøre tannhelsetjenesten mer tilgjengelig og mer pasientfokusert. I tillegg frigjøres tid for tannlegene til å utføre sine hovedoppgaver, som å ta vare på pasienten og dennes behov på best mulig måte.

Dette vil virkelig være en vinn-vinn-situasjon, avslutter Ann-Charlotte Sundelin.

Interessen øker

Det svenske helseforetaket Praktikertjänst har nylig drevet et pilotprosjekt for nettbasert tannlegeklinikk. Pasienten kan kommunisere via smarttelefon, nettbrett eller datamas- kin og få veiledning fra en erfaren tannlege. Videokonsulta- sjoner starter etter at pasienten har logget inn på Praktiker- tjänsts app og identifisert seg med BankID.

– Vi ser store muligheter gjennom digitale medier når det gjelder kommunikasjon med pasienter, samtaler, diskusjoner og svar på spørsmål, sier Anders Jonsson, tannlege og kvalitetssjef i Praktikertjänst.

– Er tannlegen forberedt til å kunne gå over til mer nettbasert behandling?

– Ikke helt. Vi har for eksempel ikke noen behandlingsko- de for tannpleiestøtte i disse tjenestene. For en mindre aktør kan det være vanskelig å finne tid til å gi regelmessig digital service, for de større klinikkene er det lettere.

Anders Jonsson ser at interessen er blandet fra Praktiker- tjänsts tannleger når det gjelder digital kommunikasjon.

– Det er som i samfunnet ellers, du må være interessert og holde deg oppdatert. Da vi lanserte den digitale møtetjenesten Teams høsten 2019, var det ingen overvel- dende interesse. I dag er det annerledes. Pandemien har tvunget frem en endring og ført til økt digital kunnskap blant studenter og tannleger.

Ny kanal

Rasjonalisering som et resultat av økt digital kommunika- sjon, kan være gunstig både for tannleger og pasienter.

– Det forenkler og forkorter behandlingsforløpet og gir færre turer til klinikken for pasienten. Mange forberedende aktiviteter kan gjøres på forhånd som for eksempel å fylle i helseskjemaer, sende bilder av det du som pasient trenger hjelp med pg endre time.

Hovedsatsingen i Praktikertjänsts pilotprosjekt "Møt tannle- gen i mobilen" er å tilby gratis tannpleiekonsultasjon på nettet.

– I denne innledende fasen har interessen vært ganske lunken fra pasientenes side. Vi er i ferd med å utvikle nye tjenester som skal knyttes til digitale helsemøter. Jeg tror det finnes en stor underliggende interesse hos pasientene, blant annet dette med å få mulighet til å stille spørsmål som de ikke har hatt tid til eller ikke husket ved fysiske besøk hos tannlegen, avslutter Anders Jonsson.